

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โรงเรียนพยุหะวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ชนาภัทร แสงงาม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนพยุหะวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 180 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้จากการสุ่ม โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนโรงเรียนพยุหะวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านรักความเป็นไทย รองลงมาได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีวินัย และด้านรักความเป็นไทย ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนพยุหะวิทยาสังงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ที่มีเพศ และระดับชั้นเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

บทนำ

โรงเรียนเป็นสถานบันทางสังคมที่ต้องมีความเข้มแข็งในการพัฒนาความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และพ.ศ. 2553 ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยต้องผสมผสานสาระความรู้ให้ได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาและให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน

โรงเรียนพยุหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับคุณค่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ ความรับผิดชอบต่อสังคม และถือว่าการศึกษาร่วมกันพร้อมกันชีวิต โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการประมวลผลการศึกษาระดับต่างๆ โดยยึดหลักคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนพยุหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนพยุหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่มีเพศ และระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในโรงเรียนพยุหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2559 โดยวิธีการสุ่มแบบตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Kreicic and Morgan) ได้จำนวน 123 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

ปัจจัยพื้นฐานของนักเรียน ได้แก่ เพศ และระดับชั้นเรียน

ตัวแปรตาม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จะถามในเรื่อง เพศ และระดับชั้น

2. ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีข้อคำถามเป็นแบบนมานทั้งหมด มีจำนวน 40 ข้อ

แบ่งออกเป็น 8 ด้านได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านรักความเป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะ

3. ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของโรงเรียนพหุวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของโรงเรียนพหุวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของโรงเรียนพหุวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จึงจะนำค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบ โดยวิธี เชฟเฟ่ (Scheffe's Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 123 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 77 คน นักเรียนชาย จำนวน 46 คน เมื่อแยกนักเรียนออกตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.70 รองลงมา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 23.60 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 18.70 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนพหุวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า

2.1 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านซื่อสัตย์สุจริต พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านซื่อสัตย์สุจริตในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนไม่ลักขโมย และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ด้านมีวินัย พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมีวินัย อยู่ในระดับมาก ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเข้าแถวทุกวันตาม ระเบียบของโรงเรียน และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านใฝ่เรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเข้าเรียนทุกชั่วโมงและข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านอยู่อย่างพอเพียง เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับมาก ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความขยัน อดทนในการทำงานจนงานสำเร็จ และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านรักความเป็นไทย เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ ด้านมีรักความเป็นไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแสดงความเคารพด้วยการไหว้เมื่อได้รับสิ่งของจากครู และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.8 ด้านมีจิตสาธารณะ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ ด้านมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนช่วยเหลือพ่อแม่ ในการทำงาน และนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของโรงเรียนพยุหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, ด้านซื่อสัตย์สุจริต, ด้านมีวินัย, ด้านใฝ่ เรียนรู้, ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน, ด้านรักความเป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

3.2 จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอยู่อย่างพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 อภิปรายผล

4. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน โรงเรียนพยุหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นที่ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะนักเรียนมี ความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้ปลูกฝังถึงความรักชาติ ห่วงแหนความ เป็นไทย อันสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ ว่าที่ร้อยตรีหญิง นื่องนุช ประสมคำ (2546, หน้า65) ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของเยาวชนดีเด่นอาสาสมัครใน งาน พัฒนาสังคม มีบทบาทสำคัญใน 6 ด้าน คือ

1) บทบาทต่อตนเอง โดยเยาวชนมีบทบาทในการ พัฒนาตนเองให้มีศักยภาพซึ่งเป็น พื้นฐานในการพัฒนาสังคม

2) บทบาทต่อผู้อื่น เป็นบทบาทที่เยาวชนมีต่อผู้ใกล้ชิดและบุคคลทั่วไป ประกอบด้วย บิดามารดา ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ บุคคลทั่วไป

3) บทบาทต่อสังคม เยาวชนมีบทบาทในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ประกอบด้วย การสงเคราะห์ การแก้ปัญหา และการพัฒนาสังคม โดยการนำเอาความรู้ความสามารถ และเทคโนโลยีที่นำสมัยมาใช้

4) บทบาทต่อสถาบันชาติ เป็นบทบาทที่เยาวชนช่วย ส่งเสริมความมั่นคงของประเทศไทย การสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงามและการกีฬา

5) บทบาทต่อสถาบัน ศาสนา ซึ่งเยาวชนมีบทบาทในการรักษาและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม

6) บทบาทต่อ สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นบทบาทที่เยาวชนแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์สำหรับปัจจัยที่ทำให้เยาวชนทำงานอาสาสมัคร ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยหลัก 4 ประการคือ ครอบครัว การศึกษา แรงจูงใจ และบทบาทหน้าที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ

4.2 ด้านเชื้อศรัทธาสุจริต เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องของการที่ลักขโมยของเพื่อน นักเรียนจะไม่ปฏิบัติเพราะรู้ดีว่าเป็นสิ่งไม่ดี และเมื่อถูกจับได้จะถูกทำโทษ ซึ่งตรงกับงานเขียนของ สมาน ชาติเครือ (2551, หน้า78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบถามค่านิยมเชิงสังคมและแบบสอบถามวัดความซื่อสัตย์ พบว่าค่านิยมเชิงสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ นักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดชัยภูมิ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมและเพศน่าจะมีผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต

4.3 ด้านมีวินัย เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่นักเรียนเข้าแถวทุกวันตามระเบียบของโรงเรียน และนักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้จนเสร็จ นับว่าเป็นความมีวินัยของนักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียน และได้รับการเอาใจใส่จากครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ โอภาส ยติกร (2547, หน้า127-129) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนชุมชน บ้านประโดก โครไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อพัฒนาการเสริมสร้างความมีวินัยของนักเรียน 3 ด้าน คือ ความสะอาด การเข้าแถว และการทำความเคารพ โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา 3 ประการ คือ กิจกรรมรวมศิษย์พิชิต ส3 (ส-สะอาด) กิจกรรมประกวดระเบียบแถว และกิจกรรมการประกวดมารยาทไทย โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต และ ขั้นสะท้อนผล กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน 110 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกต

พฤติกรรมนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนขาดความสนใจในการรักษาความสะอาด ร่างกาย เสื้อผ้า รวมทั้งบริเวณโรงเรียน การเดินแถวไม่เป็นระเบียบการทำความสะอาดไม่ถูกต้อง เมื่อพัฒนาครบ 2 วงรอบ ส่งผลให้นักเรียนมีลักษณะตามต้องการได้เป็นอย่างดีนักเรียนมีระเบียบวินัยยิ่งขึ้น

4.4 ด้านใฝ่เรียนรู้ เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ในด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะนักเรียนเข้าเรียนทุกชั่วโมง ซึ่งเป็นการที่ต้องตั้งใจ ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จ ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้คือ ตั้งใจเรียน เข้าห้องเรียนทันเวลา เข้าห้องเรียนสม่ำเสมอทุกชั่วโมง มีผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของ ระพีพร นิมประยูร (2537, หน้า5) ความรับผิดชอบในการเข้าห้องเรียนคือการเข้า ห้องเรียนตรงต่อเวลา และมีความตั้งใจในการเรียน สรุปได้ว่าบุคคลที่มีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนมีลักษณะดังนี้ ตั้งใจเรียนด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้าห้องเรียนทันเวลา เข้าห้องเรียนสม่ำเสมอทุก ชั่วโมง และผลการเรียนดีขึ้น

4.5 ด้านอยู่อย่างพอเพียง เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในด้านการอยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อ เลิกใช้งานทุกครั้ง อันแสดงให้เห็นถึงการรู้จักประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า การที่นักเรียนมีนิสัยรู้จักการ ประหยัดอาจเนื่องมาจากการปลูกฝังจากครูผู้สอน และจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ ฉันทา อุดมสิน (2537, หน้า48) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของ นักเรียน โรงเรียน สาธิตประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการวิจัย เป็นครูอาจารย์และผู้ปกครอง รวมจำนวน 299 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และผู้ ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงอยู่ในระดับที่ดี ทั้ง 6 ด้าน ส่วนคุณลักษณะที่พึง ประสงค์อยู่ในระดับดีมากทั้ง 6 ด้าน และแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักเรียน อาจารย์มีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองควร ให้ความร่วมมือในการปรับปรุง พฤติกรรมของนักเรียนในทุกๆ ด้าน โดยเน้นการประหยัด ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย ควรให้ความรักความ อบอุน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในด้านพฤติกรรมตามที่ตนประสงค์ ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ว่าโรงเรียนควรปรับปรุงด้านวิชาการ เพิ่มสื่อการเรียนการสอน ปรับปรุงห้องสมุด ส่งเสริมในด้าน วัฒนธรรมประเพณี

4.6 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนมีความขยันอดทนในการทำงานจนสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการบ้าน หรือรายงาน ทั้งที่เป็นงานเดี่ยวและ งานกลุ่ม สอดคล้องกับงานเขียนของ กรมวิชาการ (2542, หน้า4-5) โดยมีโครงการศึกษาศักยภาพของเด็กไทยของกองวิจัย ได้ให้ความหมายของคำว่า มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง ความตั้งใจและกระตือรือร้น โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง โดยมรพฤติกรรมที่แสดงออกได้แก่ ต้อนรับการทำงาน พุดหรือแสดงกิริยาท่าทางว่ายอมรับหรือเต็มใจพึงพอใจที่จะทำตามที่ได้รับมอบหมาย อาสาทำงาน พุดหรือแสดงกิริยาท่าทางว่าต้องการจะทำงานหนึ่งงานใด แม้ว่าจะไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายโดยตรง ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำทันที โดยไม่ปล่อยให้วันเวลาผ่านไปอย่างไร้ค่า ไร้ประโยชน์ ทำงานที่ได้เริ่มต้นไว้แล้วอย่างต่อเนื่อง และสำเร็จตามเป้า

4.7 ด้านรักความเป็นไทย เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักความเป็นไทย อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะนักเรียนแสดงความ เคารพด้วยการ ไหว้เมื่อได้รับสิ่งของจากครู แสดงให้เห็นถึงความอ่อนน้อม มีมารยาทความเป็นไทยอยู่ สอดคล้องกับงานเขียนของ สิทธิศักดิ์ จินชัย (2538, หน้า60) ได้วิจัยเรื่องการติดตามผลการศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อหนึ่งคือ ผลจากการศึกษาด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยด้านนี้ปรากฏว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” 3 อันดับแรกคือ มีความภูมิใจในความเป็น ไทย สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน เข้าใจ สภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบท ยกเว้นด้านเดียว มีทักษะพื้นฐานในการประกอบ สัมมาชีพอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

4.8 ด้านมีจิตสาธารณะ เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนช่วยเหลือพ่อแม่ในการทำงานบ้าน โดยไม่ต้องได้รับการร้องขอจากที่บ้าน แสดงให้เห็นถึงความมีจิตเป็นผู้อยากช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่ง สอดคล้องกับงานเขียนของ สุนทรี จวงวงศ์สุข (2547, หน้า75) ได้ศึกษาการใช้กระบวนการ สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นงานวิจัยที่นำกระบวนการสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยการเป็นผู้มีจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการ

จัดการเรียนรู้แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนจากการศึกษาปัญหาหยาบๆ แบบการเขียนบันทึก ส่วนตัวของนักเรียนรายบุคคล การบันทึกวิถีทัศนการณ์การเรียนรู้ระหว่างเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูลแล้วพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาสามารถเสริมสร้างลักษณะนิสัยการเป็นผู้มีจิตสาธารณะของผู้เรียนได้ คือ มีความ ช่างสังเกต ไม่เห็นแก่ตัว และรักษาประโยชน์ส่วนรวม นักเรียนมีทักษะการมีส่วนร่วมใน กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมมีทักษะด้านนโยบาย ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสร้างความร่วมมือ ต่อรอง ประนีประนอม และทักษะการจัดความขัดแย้ง ผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับสูงสะท้อนให้ทราบว่านักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะที่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ใหญ่ในสังคม เป็นไปตามเป้าหมายของการจัด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย โดยการวิจัยครั้งต่อไปควรมีแนวทางในการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนยืนตรงเคารพธงชาติทุกครั้งที่ได้ยินเสียงเพลงชาติ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ครูประจำชั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการที่จะทำให้นักเรียนยืนตรงเคารพธงชาติทุกครั้งที่ได้ยินเสียงเพลงชาติ เพราะถือว่าเป็นการแสดงความรักภักดีต่อสถาบันชาติ อันแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ประเด็นนี้จึงถือเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ควรปล่อยผ่านไป

1.2 ด้านซื่อสัตย์สุจริต ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนไม่ลักขโมยของคนอื่น ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนไม่พูดโกหกต่อเพื่อนและครู ดังนั้นจะต้องได้รับการพัฒนา ให้มีขึ้นในตัว ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากนักเรียนชอบพูดโกหกแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ในอนาคตนักเรียนจะคิดเป็นนิสัยจนกลายเป็นการโกหกที่ใหญ่ขึ้นสร้างความเดือดร้อนมากขึ้น จึงถือเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

1.3 ด้านมีวินัย ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเข้าแถวทุกวันตามระเบียบของ โรงเรียน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่

น้อยมาก ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่แข่งขันกันอย่างเสรีต่อสู้กันทางการตลาด กระตุ้นและเร่งเร้าให้ผู้คนนิยมการบริโภคผ่านสื่อเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้โครงสร้างของสังคมไทยอ่อนแอ ต้นทุนทางสังคม ศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ แสดงให้เห็นความเป็นตัวตนของไทยถูกละเลยและถูกปฏิเสธจากนักเรียน นักเรียนส่วนหนึ่งจึงได้รับการหล่อหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนเสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความซื่อสัตย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์ทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวลดน้อยลง ขาดการเอาใจใส่และละเลยในการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามของสังคมไทยให้กับนักเรียนเหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ประเด็นจึงไม่ควรละเลยในการปรับพฤติกรรมของนักเรียน เพราะผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อนักเรียนได้ออกไปเผชิญในสังคมที่กว้างขึ้น จะส่งผลให้ผู้เรียนต่อต้านผู้อื่น และมองผู้อื่นในแง่ร้าย และผู้เรียนก็ไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม

1.4 ด้านใฝ่เรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเข้าเรียนทุกชั่วโมง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ถือว่าประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่มีความสนใจ อาจจะเป็นเพราะแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่มีการสร้างความสนใจ อีกทั้งภายในชั้นเรียน ครูมีการจัดกิจกรรมที่ไม่กระตุ้นต่อการเรียนรู้ อาจจะเป็นการบรรยายเพียงอย่างเดียว ดังนั้นส่วนนี้ทำให้แลเห็นปัญหานั้นไม่ได้สนใจในการจัดการเรียนการสอนมากเท่าที่ควร องค์ความรู้ในการเรียนรู้น้อย ครูผู้สอนจึงควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสร้างความสนใจในการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้มีการแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันกับครูได้ด้วย

1.5 ด้านอยู่อย่างพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อเลิก ใช้งานทุกครั้ง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนใช้ทรัพย์สินต่างๆ อย่างประหยัดและรู้คุณค่า ถือว่าอยู่ในเกณฑ์น้อยมาก ส่วนใหญ่จะตัดสินใจซื้อของทันทีตามที่ตนเองต้องการ จึงจำเป็นที่ทางผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและครูประจำชั้น จะต้องปลูกฝังค่านิยมการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักคิด พิจารณาก่อนการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน

1.6 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความขยันอดทนในการทำงานจนสำเร็จ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น้อยมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่ต้องได้รับการพัฒนา ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน หรือรายงานส่งอาจารย์ให้ทันตามกำหนดเวลา อันแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน

1.7 ด้านรักความเป็นไทย ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแสดงความรักด้วยการไหว้เมื่อได้รับสิ่งของจากครู ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับครู ทั้งในและนอกห้องเรียน ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น้อยมาก อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนพยุหะวิทยา เป็นโรงเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด มีการใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นส่วนมาก ทำให้นักเรียนพูดภาษาไทยไม่ชัดเจน ทำให้ไม่กล้าที่จะพูดคุยกับครูโดยใช้ภาษาไทย ครู และผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญในการสื่อสาร ให้ครูสื่อสารกับนักเรียนเป็นภาษาถิ่นทางการ ปลุกฝังให้มีการนำเสนอชิ้นงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน เป็นการฝึกทักษะการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง

1.8 ด้านมีจิตสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนช่วยเหลือพ่อแม่ในการทำงาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนช่วยดูแลรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก เพราะนักเรียนเห็นว่ามีการโรงทำหน้าที่นี้อยู่แล้ว จึงไม่ให้ความสนใจ นับว่าเป็นงานชิ้นสำคัญอีกชิ้นที่ผู้บริหาร ครูผู้สอนและครูประจำชั้น จะต้องให้การอบรม สั่งสอนถึงความมีจิตสาธารณะในการช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน เพื่อเป็นการปลุกฝังนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น ในแต่ละด้านมีหลายประเด็นในการศึกษา จึงควรมีประเด็นที่เปิดกว้างมากขึ้น อีกทั้งบางประเด็นเป็นประเด็นที่นักเรียนได้กระทำอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน จึงควรมีการเลือกสรรในแต่ละประเด็นที่ให้ความสำคัญของแต่ละด้านมากกว่านี้

2.2 ควรศึกษาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยผ่านมุมมองของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และมีความละเอียดของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ฉันทา อุดมสิน. การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนสาธิต
ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๗.
- ไชยรัตน์ ศิรินคร. ปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะด้านการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนใน ชุมชน
เทศบาลนครพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร,
๒๕๔๘.
- ณรงค์ฤทธิ์ ดอนศรี. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรม การ
เรียนรู้ ตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
ชัยภูมิ. สารนิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
๒๕๔๘.
- เดือนใจ ยอดนิล. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดหนองอ้อ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. ปริญญา นิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
๒๕๓๖.
- น้องนุช ประสมคำ. บทบาทเยาวชนดีเด่นอาสาสมัครในงานพัฒนาสังคม. วิทยานิพนธ์ระดับ
มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๖.
- บุญทัน ภูบาล. การใช้ชีวิตที่สนใจและสนใจเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่๒. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร, ๒๕๔๘.
- ประเสริฐศรี เอื้อนรินทร์. การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๔.
- ปรีชา ริโยธา. การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้
โครงการพัฒนาจิตในโรงเรียนบ้านแฝกโนนสำราญ จังหวัดนครพนม. การศึกษาค้นคว้า อีสระ
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖.
- ปิติ ประเสริฐ. การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนพิมาย จังหวัด
นครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอีสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗.

พรพรรณ สุทธานนท์. คุณลักษณะและวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลเมือง ใน เขตการศึกษา ๑๒. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๘.

พริยา นิลมาตร. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

มานะ ร้อยดาพันธ์. การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.

รัชณี โภชนาธาร. กระบวนการบริหารจัดการกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน : กรณีศึกษาแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเก็ด. รายงานการวิจัย.ทุน สนับสนุน จากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. สำนักงานจัดการองค์ ความรู้, ๒๕๔๘.

รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์. การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. รายงานการวิจัย, ๒๕๓๘.

ลลธิริมา เกื้อสกุล. กลยุทธ์การสื่อสารของกองทัพบกเพื่อสร้างจิตสาธารณะเรื่องสิทธิมนุษยชนด้าน สิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

วสัน ปูนผล. การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบางไทร วิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปริญญาโทปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๒.

สมศักดิ์ ลาดี. การศึกษาการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒.

สมาน ชาลีเครือ. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์. รายงานการวิจัย. สำนักวิจัย : วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, ๒๕๕๑.

สิทธิศักดิ์ จินชัย. การติดตามผลการจัดการศึกษาของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด ชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๘.

สิริรัตน์ เฟิงบุญ. การพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองยาว อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัด ศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖.

- สุดใจ ชันทองคำ. การพัฒนาแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- สุธรรม์ จันทน์หอม. บุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ภาค
ประเมินผลและการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๑.
- สุนทรี จุวงศ์สุข. ศึกษาการใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยจิต สาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗.
- หฤทัย อาจปฐ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ
ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัย ใน
ตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๒.
- อัญชลี ยี่รักพันธุ์. ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสมผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อ
พัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๕. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. การวัดผล การศึกษา.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐.
- อุมาพร บุญญาวิโรจน์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในทัศนะของ ผู้บริหาร
เทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา ๒. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๘.
- โอภาส ขติกร. ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนชุมชน บ้าน
ประโดก โศกไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยสุรนารี, ๒๕๔๗.